

กลวิธีการสร้างถ้อยคำรื่นหู ในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน

Euphemism in Contemporary Thai and Mandarin Chinese.

ทัศนีย์วัลย์ ศรีมันตะ¹, ผศ. ดร.ธนานันท์ ตรงดี²

Thussaneewan Srimunta¹, Asst. Prof. Dr. Thananan Trongdee²

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการสร้างถ้อยคำรื่นหูที่มาจากถ้อยคำต้องห้ามในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน และเปรียบเทียบภาพสะท้อนในด้านความคิดความเชื่อ และค่านิยม จากถ้อยคำรื่นหูในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน ข้อมูลในการศึกษาได้จากถ้อยคำรื่นหูภาษาไทยที่ปรากฏในเว็บไซต์ www.pantip.com เก็บข้อมูลตั้งแต่ เดือนมีนาคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2553 และภาษาจีนกลางปัจจุบันที่ปรากฏในเว็บไซต์ www.dxju.com ตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2553 นำข้อมูลมาวิเคราะห์แบบเปรียบเทียบ และนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) กลวิธีในการสร้างถ้อยคำรื่นหูมี 4 ประเภท คือ ประเภทดัดแปลงคำ ประเภทคำศัพท์ต่างประเทศ ประเภทลดความหมายของคำ และประเภทอุปลักษณะ 2) ความหมายของถ้อยคำรื่นหูมี 2 ลักษณะ คือ ความหมายโดยตรงและความหมายโดยอ้อม 3) ภาพสะท้อนในด้านความคิดความเชื่อ และค่านิยมจากถ้อยคำรื่นหูในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน

ภาพสะท้อนด้านความคิดความเชื่อมีความสัมพันธ์กับถ้อยคำรื่นหูทั้งในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน เช่น คนไทยกับตัวเหี้ย คนไทยเชื่อว่าตัวเหี้ย เป็นสิ่งอัปมงคล ไม่ควรกล่าวถึง เพราะหากกล่าวถึงจะนำความอัปมงคล

¹ นิสิตระดับปริญญาโทสาขารัฐศาสตร์และวรรณกรรมไทย – จัน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมไทย – จัน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

และสิ่งชั่วร้ายมาสู่ตัวผู้พูดและผู้ฟัง จึงเลี่ยงโดยใช้คำว่า ตัวกินไก่ ตัวเห้ แทน ส่วนคนจีนเชื่อว่า หากกล่าวถึงความตายโดยตรง จะนำพาสิ่งชั่วร้ายมาสู่ตัวผู้พูด เช่นเมื่อกกล่าวถึงคำว่า ตาย จะเลี่ยงใช้คำว่า เสียชีวิต นอนสุสานป่าเป้า แทน ในด้านภาพสะท้อนค่านิยมมีความสัมพันธ์กับถ้อยคำรึ้นหูทั้งในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน เช่น ค่านิยมของคนไทย มีค่านิยมในเรื่องความสุภาพอ่อนน้อม ไม่ว่าจะเป็นการกระทำและคำพูด เช่น เมื่อกกล่าวถึง ตต จะเลี่ยงใช้คำว่า ผายลมแทน ส่วนค่านิยมของคนจีน มีค่านิยมในเรื่องความรำรวย ความอุดมสมบูรณ์ เช่น หากกล่าวถึงความอ้วน จะเลี่ยงใช้คำว่า อุดมสมบูรณ์ แทน

โดยสรุป ผลจากการวิจัยนี้สามารถทำให้ทราบถึงกลวิธีการสร้างถ้อยคำรึ้นหูของทั้งภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน รวมทั้งได้เข้าใจความคิดความเชื่อ และค่านิยมของคนทั้งสองประเทศ ผ่านภาษาที่ใช้ในปัจจุบันได้อย่างถ่องแท้มากขึ้น

คำสำคัญ : ถ้อยคำรึ้นหู, คำต้องห้าม

ABSTRACT

The thesis aimed at studying the strategies of euphemism creations derived from Thai and contemporary Mandarin Chinese taboos and comparing the reflections in terms of thoughts, beliefs, and values from the two languages' euphemisms. The Thai euphemisms in the website called www.pantip.com were collected from March to June 2010. The contemporary Mandarin Chinese euphemisms appeared in www.dxju.com were also collected from March to June 2010. The collected data were analyzed comparatively and contrastively. Descriptive analysis was employed to reveal the results of the study.

The results found could be concluded as follows: 1) There were 4 types of strategies in euphemism creations, namely, modification of word, vocabulary of foreign languages, deterioration of word meaning, and metaphor; 2) There were two characteristics of the meanings of euphemisms – direct and indirect meanings; 3) There were reflections of thoughts, beliefs, and values shown through Thai and contemporary Mandarin Chinese.

The reflections of thoughts and beliefs were related to both Thai and contemporary Mandarin Chinese euphemisms. Thai people believe that a water monitor ('hia' in Thai) was an inauspicious animal by its name, for example. People avoided mentioning its name and choose to call it a 'chicken eater' and 'hae' instead. For Chinese people, they believed that if mentioning the word 'death', it would bring bad lucks to the speaker. Thus, they chose to say 'pass away' and 'sleep in Pa Pao graveyard' instead of the word 'die'. The reflections of values were also related to both Thai and contemporary Mandarin Chinese euphemisms. For example, Thai people had values on politeness and humbleness in both actions and words. They would avoid saying the word 'fart' but say 'release the wind' instead. Chinese people had values on wealth and fertility. For example, when they referred to 'fatness', they would use the word 'fertility'.

In conclusion, the results of the present study help to recognize the strategies of euphemism creations in both Thai and contemporary Mandarin Chinese as well as truly understand the thoughts, beliefs, and values of both Thai and Chinese people through the uses of their present languages.

Keywords : Euphemism, Taboo word

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มนุษย์กำหนดขึ้นมาเพื่อใช้สื่อความหมายในการติดต่อสื่อสาร ความหมายของภาษาที่แสดงออกมานั้นนอกจากจะบ่งบอกถึงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของผู้ใช้ภาษาแล้วยังแสดงถึงความเจริญงอกงามของสังคมที่ใช้ภาษานั้นๆ ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลทางความคิดและวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมนั้นๆ อีกด้วย (ลินจง จันทรวราทิพย์, 2542)

ถ้อยคำรื่นหู (euphemism) เป็นคำที่ใช้พูดหรือใช้เขียนแทนคำที่มีความหมายไม่สุ่ดีหรือไม่น่าฟัง จากการศึกษาพบว่าผู้ศึกษาเรื่องถ้อยคำรื่นหูไว้บ้างแล้ว ดังเช่น วีระจิต ลีตระกูล (2521) ได้ทำการศึกษาเรื่องคำต้องห้ามในภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า คำต้องห้ามไม่สมควรที่จะกล่าวตามที่สังคมกำหนด สังคมในที่นี้ได้แก่ สังคมชนชั้นกลางและผู้มีการศึกษาที่พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ ภาษาต้องห้ามนี้สังเกตได้จากการที่ผู้ใช้ภาษาลงเลที่พูด ส่วนมากผู้ใช้ภาษาจะแทนคำต้องห้ามนี้ด้วยถ้อยคำที่เห็นว่าเหมาะสมกว่า ถ้อยคำที่นำมาแทนที่อาจจะเป็นคำยืม คำประสมใหม่และการใช้คำแบบเปรียบเปรย การใช้ภาษาต้องห้ามจะก่อให้เกิดความรู้สึกไม่สนใจในการยอมรับคำพูดนั้นๆ ภาษาต้องห้ามในภาษาไทยจะพบได้ในเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา สิ่งปฏิญูและ การแสดงความเคารพ รู้จักที่ต่ำที่สูง โดยแบ่งออกเป็นสองลักษณะคือ ถ้อยคำที่ต้องห้ามและถ้อยคำที่หลีกเลี่ยงในบางกรณี ซึ่งสอดคล้องกับแก้วใจ จันทรเจริญ (2532) ที่ศึกษาคำรื่นหูในภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า คำรื่นหูในภาษาไทยมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ คำรื่นหูประเภทดัดแปลงจากคำต้องห้าม คำรื่นหูประเภทคำศัพท์ต่างประเทศ คำรื่นหูประเภทลดความหมายของคำ และ คำรื่นหูประเภทอุปลักษณ์ ในการวิเคราะห์ความหมายตรงและความหมายแฝงของคำรื่นหูพบว่าหมายถึงสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมซึ่งอยู่แวดล้อมตัวมนุษย์ ส่วนความหมายเหล่านี้จะสะท้อนถึงค่านิยมที่สำคัญในสังคมไทยต่างๆ เช่น ความมั่นคง ความสุข ความรัก ความมีอำนาจ และยังสะท้อนโลกทัศน์ที่สำคัญ 2 ประการคือ โลกแห่งความแตกต่างระหว่างหญิงชายและโลกแห่งบุญบาป นอกจากนี้ รัชดา ริยะใจ (2535) ได้ทำการศึกษาคำรื่นหูในภาษาไทย

โดยวิเคราะห์ค่านิยม พบว่าคำรึนหูประเภทนี้มีรูปแบบการใช้ที่อ้อมค้อมทำให้มีจำนวนพยางค์มากกว่าเดิม ส่วนกลวิธีในการสร้างถ้อยคำรึนหูมี 6 วิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางหรือคำที่มีความหมายดี การเลือกใช้คำที่มีความหมายแฝงแสดงความสุภาพ การเลือกใช้คำที่มีความหมายชัดเจนน้อยกว่าเดิม การเลือกใช้คำที่มีความหมายปฏิเสธร่วมกับคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำเดิม การเลือกใช้คำที่มีความหมายแฝงไปในทางที่ให้ความสำคัญและยกย่อง และการใช้คำที่ไม่แสดงการกล่าวโทษ ส่วนคำรึนหูได้สะท้อนค่านิยม 3 ประการคือ ความสุภาพ การให้ความสำคัญแก่บุคคล และการยกย่องบุคคล

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าการศึกษาด้อยคำรึนหูส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาจากตำราและเอกสาร ยังไม่มีการศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะที่คนทั่วโลกสามารถใช้ติดต่อสื่อสารและแบ่งปันข้อมูลให้กับผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่ายผ่านทางอินเทอร์เน็ตและสังคมออนไลน์ สื่อสังคมออนไลน์มีหลากหลายประเภท ได้แก่ เว็บบล็อก เว็บไซต์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ เว็บไซต์สำหรับแบ่งปันวิดีโอ ไมโครบล็อก วิกี และโลกเสมือน เป็นต้น การเติบโตอย่างรวดเร็วของเครือข่ายทางสังคมและสื่อสังคมออนไลน์ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ที่สำคัญหลายอย่าง เครือข่ายสังคมออนไลน์กลายเป็นกิจกรรมบนเว็บที่ได้รับความนิยม ซึ่งจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์นี้เป็นแหล่งข้อมูลที่มีความหลากหลายและมีความทันสมัยจึงน่าจะเป็นแหล่งในการเก็บข้อมูล ที่สำคัญเกี่ยวกับถ้อยคำรึนหูทั้งในภาษาไทยและภาษาจีนได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากลวิธีการสร้างถ้อยคำรึนหูที่มาจากถ้อยคำต้องห้ามในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน
2. เพื่อเปรียบเทียบภาพสะท้อน ความคิดความเชื่อ และค่านิยม จากถ้อยคำรึนหูในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาถ้อยคำรึ้นหูที่เป็นถ้อยคำซึ่งใช้หลีกเลี่ยงคำต้องห้ามในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบันเท่านั้น
2. ไม่ศึกษาถ้อยคำรึ้นหูที่ใช้เป็นคำราชาศัพท์และคำสุภาพที่ใช้กับพระราชวงศ์
3. ศึกษาถ้อยคำรึ้นหูภาษาไทยที่ปรากฏในเว็บไซต์ www.pantip.com เก็บข้อมูลตั้งแต่ เดือนมีนาคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2553 เท่านั้น โดยศึกษาถ้อยคำรึ้นหูจากถ้อยคำต้องห้าม จำนวน 11 คำเป็นหลัก คือคำว่า *เหยียดตาย มะเร็ง เย็ด ควย หี นม หมอย ชี๋ เยี่ยว และตด*
4. ศึกษาถ้อยคำรึ้นหูภาษาจีนกลางที่ปรากฏในเว็บไซต์ www.dxju.com คอลัมน์ 最新发布的短信 (zuìxīn fābù de duǎnxìn) SMS ล่าสุด เก็บข้อมูลตั้งแต่ เดือนมีนาคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2553 เท่านั้น โดยศึกษาถ้อยคำรึ้นหูที่มาจากถ้อยคำต้องห้ามจำนวน 17 คำ ดังนี้ 死亡 sǐwáng ตาย, 接吻 jiēwěn จูบ, 小便 xiǎobiàn เยี่ยว, 大便 dàbiàn ชี๋, 月薪 yuèxīn เงินเดือน, 胖 pàng อ้วน, 老婆 lǎopó เมีย 做爱 zuò ài เย็ด, 生殖器 shēngzhìqì อวัยวะเพศ, 人妖 rényāo กะเทย, 月经 yuèjīng ระดู, 笨 bèn โง่, 失业 shīyè ตกงาน, 手淫 shǒuyín ช่วยตัวเอง, 小老婆 xiǎolǎopó เมียน้อย, 妓女 jìnyǚ โสเภณี และ 怀孕 huáiyùn ตั้งท้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ
2. รวบรวมถ้อยคำรึ้นหูภาษาไทยที่ปรากฏใน เว็บไซต์ www.pantip.com เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2553
3. รวบรวมถ้อยคำรึ้นหูภาษาจีนกลางปัจจุบันที่ปรากฏใน เว็บไซต์ www.dxju.com คอลัมน์ 最新发布的短信 (zuìxīn fābù de duǎnxìn)

SMS ล่าสุด เก็บข้อมูลตั้งแต่ เดือนมีนาคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2553

4. วิเคราะห์และเรียบเรียงประเด็นเกี่ยวกับกลวิธีการสร้างถ้อยคำรึนหูจากคำต้องห้ามในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน

5. วิเคราะห์ความคิด ความเชื่อ และค่านิยม ที่สะท้อนจากถ้อยคำรึนหูในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน

6. เสนอผลการวิจัยลักษณะพรรณนา

7. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. กลวิธีการสร้างถ้อยคำรึนหูในภาษาไทยและภาษาจีนกลาง มีกลวิธีการสร้าง 4 ลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 ถ้อยคำรึนหูประเภทดัดแปลงคำ (Distortion)

กลวิธีการสร้างถ้อยคำรึนหูประเภทดัดแปลงคำ (Distortion) ในภาษาไทยและภาษาจีนกลางจะมีสองลักษณะ คือ การย่อคำ (Abbreviation) โดยจะเป็นการตัดคำใดคำหนึ่งหรือส่วนใดส่วนหนึ่งในพยางค์ออก (Clipping) หรืออาจเป็นการสะกดคำ (Spelling) ในการเขียนที่ไม่ครบทั้งคำ เช่น “ตัวเหี้ย” แทนคำว่า เหี้ย และการนำเอาพยัญชนะต้นของคำมาย่อ เช่น “ซี.เอ.” แทนคำว่า มะเร็ง และอีกลักษณะคือการเปลี่ยนแปลงเสียงของคำ (Phonetic Corruption) คือการเปลี่ยนเสียงของพยัญชนะบางตัวในคำต้องห้ามเดิม เช่น “ตัวเอี้ย” แทนคำว่า เหี้ย เป็นต้น

ภาษาจีน เช่น คำว่า 孤枕难眠 gūzhěnnánmián นอนไม่หลับ แทนคำว่า 孤单gūdān + 枕头 zhěntou โดดเดี่ยว + หมอน “卖Y ”mài Y ขาย Y แทนคำว่า “卖淫” màiyín ขายตัว เป็นต้น

1.2 คำรึนหูประเภทคำศัพท์ต่างประเทศ (Loan Word or Foreign Word)

กลวิธีการสร้างถ้อยคำรึนหูประเภทคำศัพท์ต่างประเทศ (Loan Word or Foreign Word) ในภาษาไทยและภาษาจีนกลางจะมีสองลักษณะคือ ถ้อยคำ

รึนหนูที่เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษและถ้อยคำรึนหนูที่เป็นคำยืมจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต เช่น “เมคเลิฟ” , “มีเซ็กส์” แทนคำว่า เย็ด “ลิ่งค์” , “องคชาติ” แทนคำว่า ควย เป็นต้น

ภาษาจีนเช่นคำว่า “Kiss” จูบ แทนคำว่า “接吻” jiēwǔ จูบ “一号” Number One ที่ 1 แทนคำว่า “小便” xiǎobiàn เยี่ยว เป็นต้น

1.3 ถ้อยคำรึนหนูประเภทลดความหมายของคำ (Understatements)

กลวิธีการสร้างถ้อยคำรึนหนูประเภทลดความหมายของคำ (Understatements) ในภาษาไทยและภาษาจีนกลางจะมี 2 ลักษณะ คือ การใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง (Neutral) เช่น “วรรณช” “วรรณัส” แทนคำว่า เหี้ย , “ลึนซีวิต” “เสี้ยซีวิต” “สู่อุชคต” แทนคำว่า ตาย “ร่วมรัก” แทนคำว่า เย็ด และการกล่าวโดยอ้อม (Circumlocutions) คือการกล่าวถึงถ้อยคำต้องห้ามโดยใช้วิธีพูดอย่างอ้อมค้อม พบได้ใน 3 ลักษณะคือ การใช้กลุ่มคำหรือวลีเฉพาะแทนที่คำต้องห้ามซึ่งเป็นคำๆ เดียวเพื่อกระจายความหมายที่ไม่ดีนั้นออกไป ทำให้ความรุนแรงของคำเดิมเจือจางลงหรือเบาลง เช่น “นอนหลับไปชั่ววันจันทร์” แทนคำว่า ตาย “ที่นาผืนน้อย” แทนคำว่า ที่ การใช้คำที่อ้างถึงส่วนรวมทั้งหมดแทนคำแรก ส่วนหรือสิ่งเฉพาะ (Whole for Part) เป็นการใช้คำซึ่งมีความหมายอย่างกว้างๆ ไม่ใช่เฉพาะเจาะจงถึงสิ่งใดเป็นพิเศษ แต่เมื่อคำนั้นๆ อยู่ในบริบทจะทำให้สามารถเข้าใจได้ว่าคำต้องห้ามที่ถูกแทนที่นั่นคือคำใด นอกจากนี้ยังมีการใช้คำอ้างถึงสิ่งทั่วไป หรือเป็นคำกลางๆ แทนที่ชี้เฉพาะ (General for Specific) เช่น “เรื่องอย่างว่า” แทนคำว่า เย็ด “อันนั้น” “ตรงนั้น” แทนคำว่า ควย, ที่ “ส่วนพี่สงวน” แทนคำว่า ที่ และการใช้คำที่อ้างถึงลักษณะใดลักษณะหนึ่งของสิ่งนั้นหรือคำต้องห้ามนั้นแทนการกล่าวถึงคำต้องห้ามโดยตรง (Part for Whole) ได้แก่ “ตัวกินไก่” แทนคำว่า เหี้ย “จากไป” “ลึนลมหายใจ” แทนคำว่า ตาย เป็นต้น

ภาษาจีนเช่นคำว่า 方便 fāngbiàn สะดวกสบาย แทนคำว่า 小便 xiǎobiàn เยี่ยว, 大便 dàbiàn ชี้, 去世 qùshì ถึงแก่กรรม 就义 jiù yì พลีชีพ 先人 xiān rén บรรพบุรุษ 去他那报道 qù tā nà bàodào ไป

รายงานตัวกับพระเจ้า 化作春泥 huà zuò chūnní กลายเป็นดิน แทนคำว่า 死亡 sǐwáng ตาย, 下面 xiàmiàn ข้างล่าง แทนคำว่า 生殖器 shēngzhìqì ควย หี, 肚子大 dùzi dà ท้องโต แทนคำว่า 怀孕 huáiyùn ตั้งท้อง เป็นต้น

1.4 ถ้อยคำริ้นหุประเภทอุปลักษณ์ (Metaphor)

กลวิธีการสร้างถ้อยคำริ้นหุประเภทอุปลักษณ์ (Metaphor) ในภาษาไทยและภาษาจีนกลางมีหลักการที่สำคัญ 3 ประการ คือ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำ ทำให้การสื่อความหมายในภาษาชัดเจน และรวดเร็วยิ่งขึ้น และการใช้อุปลักษณ์สามารถสื่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และสามารถบอกได้ถึงทัศนคติส่วนตัวของผู้พูดหรือผู้เขียนแก่ผู้ฟังหรือผู้อ่านได้ จากการศึกษาถ้อยคำริ้นหุประเภทอุปลักษณ์ (Metaphor) พบว่ามีถ้อยคำริ้นหุประเภทอุปลักษณ์ เช่น “ทำการบ้าน” แทนคำว่า เย็ด “มะเขือเผา” แทนคำว่า ควย “ยิงกระต่าย” แทนคำว่า เขี้ยว เป็นต้น

ภาษาจีนเช่นคำว่า 吃豆腐 chī dòufu กินเต้าหู้ แทนคำว่า 做爱 zuò ài เย็ด 打飞机 dǎ fēijī ยิงเครื่องบิน แทนคำว่า 手淫 shǒuyín ชักว้าว 炒鱿鱼 chǎoyóuyú ผัดปลาหมึก แทนคำว่า 失业 shīyè ตกงาน 八戒 bā jiè ตีอโป๊ยก่าย แทนคำว่า 笨 bèn โง่ 剩斗士 shèng dòushi เติ้ง ไต้ว ซื่อ 斗战剩佛 dòu zhàn shèng fú พระถังซำจั๋ง แทนคำว่า 单身 dānshēn โสด เป็นต้น

2. ภาพสะท้อน ความคิดความเชื่อ และค่านิยม จากถ้อยคำริ้นหุในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน สามารถเปรียบเทียบได้ดังนี้

2.1 ภาพสะท้อนด้านความคิดความเชื่อ

ความเชื่อเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ และถือว่าเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์อย่างหนึ่ง ความเชื่อจึงมีประโยชน์หรือมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต และมีอิทธิพลต่อสังคม เป็นตัวกำหนดการแสดงออกทางพฤติกรรมของคนในสังคม โดยอาจสังเกตได้ว่า เมื่อบุคคลมีความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง ย่อมเป็นเหตุจูงใจให้เกิดการกระทำหรือพฤติกรรมที่ตอบสนองของความเชื่อนั้นๆ และถ้าเปลี่ยน

ความเชื่อไปจากเดิม พฤติกรรมจะเปลี่ยนตามไปด้วย พฤติกรรมเช่นนี้อาจสะท้อนให้เห็นได้ในลักษณะของข้อห้ามและข้อปฏิบัติในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม

จากการศึกษาพบว่าถ้อยคำจีนหุ้ที่มาจากภาพสะท้อนด้านความคิดความเชื่อนั้น บางคำซึ่งสังคมถือว่าเป็นคำที่พูดไม่ได้เพราะผิดมารยาทหรือไม่สมควรเป็นเหตุให้ต้องใช้ถ้อยคำจีนหุ้แทน โดยเมื่อเปรียบเทียบภาพสะท้อนของความคิดและความเชื่อจากถ้อยคำจีนหุ้ในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบันแล้วพบว่า มีลักษณะของความเชื่อ ดังนี้

2.1.1 การขจัดความกลัว เช่น เชื่อว่าคำบางคำพูดแล้วไม่ดี เป็นกลางร้าย จึงต้องเลี่ยงใช้คำอื่นแทน ดังตัวอย่าง

ภาษาไทย	ภาษาจีนกลาง
“นอนหลับไปชั่ววันจันทร์” แทนคำว่า ตาย	去世 qùshì ถึงแก่กรรม แทนคำว่า 死亡 sǐwáng ตาย
“ตัวกินไก่” แทนคำว่า เหี้ย “หมดลมหายใจ” แทนคำว่า ตาย	炒鱿鱼 chǎoyóuyú ฉัดปลาหมึก แทนคำว่า 失业 shīyè ตกงาน

2.1.2 ความเหมาะสม ผู้พูดเลือกใช้ถ้อยคำที่ตนคิดว่าเหมาะสม โดยคำนึงถึงโอกาส สถานที่ และใช้ภาษาตรงตามความนิยม สอดคล้องกับวัฒนธรรมของสังคม ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผู้พูดต้องคำนึงถึงความรู้สึกของผู้ฟังด้วย จึงต้องเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่รุนแรงหรือตรงเกินไป แต่จะเลือกใช้ถ้อยคำที่มีนัยปลอบประโลมแทน ดังตัวอย่าง

ภาษาไทย	ภาษาจีนกลาง
“เสีย” แทนคำว่า ตาย	“卖Y ” mài Y ชาย Y แทนคำว่า “卖淫” màiyín ชายตัว
“อุจจาระ” แทนคำว่า ขี้	方便 fāngbiàn สะดวกสบาย แทนคำว่า 小便 xiǎobiàn เยี่ยว, 大便 dàbiàn ขี้

2.1.3 ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจ ความศรัทธาทางศาสนา เช่น การจะเอ่ยถึงพระเจ้าจะต้องเลี่ยงไปใช้คำแทน ดังตัวอย่าง

ภาษาไทย	ภาษาจีนกลาง
“มัจจุราชมารู้อือน” แทนคำว่า ตาย “สู่สู่ขคตติ” แทนคำว่า ตาย	去他那报道 qù tā nà bàodào ไปรายงานตัวกับพระเจ้า แทนคำว่า 死亡 sǐwáng ตาย

2.1.4 ความเชื่อเกี่ยวกับอวัยวะในส่วนที่ปกปิดและเรื่องเพศ ถือเป็นสิ่งที่ไม่ควรนำมากล่าวหรือพูดอย่างเปิดเผย ดังตัวอย่าง

ภาษาไทย	ภาษาจีนกลาง
“องคชาติ” แทนคำว่า ควย “ลิ่งค์” แทนคำว่า ควย “จุดซ่อนเร้น” แทนคำว่า หี	下面 xiàmiàn ข้างล่าง แทนคำว่า 生殖器 shēngzhíqì ควย, หี

2.2 ภาพสะท้อนด้านค่านิยม

2.2.1 ค่านิยมในด้านความสุภาพ การใช้ถ้อยคำที่สุภาพอ่อนน้อมและตกแต่งให้รื่นหูเป็นค่านิยมและเอกลักษณ์สำคัญประการหนึ่งของการใช้ภาษา เพราะความสุภาพทำให้เกิดความราบรื่นในการสื่อสาร การใช้คำรื่นหูเพื่อความสุภาพได้แก่ คำที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะเพศ การร่วมเพศ การขับถ่าย สิ่งปฏิญูจากร่างกาย รวมไปถึงการใช้คำที่ยกย่องบุคคล ซึ่งถือว่าเรื่องเหล่านี้ไม่ควรนำมากล่าวอย่างเปิดเผยถ้าจำเป็นต้องเลือกใช้ถ้อยคำรื่นหูแทน ดังตัวอย่าง

ภาษาไทย	ภาษาจีนกลาง
“เสีย” แทนคำว่า ตาย	卖Y mài Y ชาย Y แทนคำว่า 卖淫 màiyín ชายตัว
“อุจจาระ” แทนคำว่า 糞	方便 fāngbiàn สะดวกสบาย แทนคำว่า 小便 xiǎobiàn เยี่ยว, 大便 dàbiàn ี่

2.2.2 ค่านิยมในด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ถ้อยคำรื่นหูทั้งในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน ได้สะท้อนค่านิยมในเรื่องของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ ซึ่งทำให้ภาษามีความเจริญงอกงามและมีคำใช้มากขึ้น ลักษณะเช่นนี้ไม่เป็นการเสียหายแต่ประการใด ทั้งนี้เพราะมีการติดต่อระหว่างประเทศทั้งทางการทูต การค้าและวิทยาการต่างๆ มีการรับความรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งการถ่ายทอดวัฒนธรรมและศาสนา จึงมีคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทยหลายภาษา ได้แก่ ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาจีน คำชวา คำมลายู คำภาษาอังกฤษ คำฝรั่งเศส คำโปรตุเกส คำภาษาอาหรับ เป็นต้น ดังตัวอย่าง

ภาษาไทย	ภาษาจีนกลาง
“เมคเลิฟ”	“Kiss” จูบ
แทนคำว่า เย็ด	แทนคำว่า
“ร่วมเพศ”	“接吻” jiēwǔ
แทนคำว่า เย็ด	จูบ
“ร่วมรัก”	
แทนคำว่า เย็ด	
“ผสมพันธุ์”	
แทนคำว่า เย็ด	

ถ้อยคำรึ้นหูในภาษาไทย พบว่ามีการใช้ถ้อยคำรึ้นหูประเภทคำศัพท์ต่างประเทศ (Loan Word or Foreign Word) โดยเป็นคำที่มาจากภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมากโดยส่วนใหญ่จะเป็นการยืมโดยวิธีการทับศัพท์ เช่น “มีเซ็กซ์” แทนคำว่า เย็ด “เมคเลิฟ” แทนคำว่า เย็ด “ปล้อยแก๊สพิษ” แทนคำว่า ตด เป็นต้น

ถ้อยคำรึ้นหูในภาษาจีนกลางปัจจุบัน พบว่ามีการใช้ถ้อยคำรึ้นหูประเภทคำศัพท์ต่างประเทศ (Loan Word or Foreign Word) พบว่ามีการยืมคำภาษาต่างประเทศเฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้นซึ่งเป็นการยืมโดยวิธีการทับศัพท์ เช่น “Kiss” จูบ แทนคำว่า “接吻” jiēwǔ จูบ “一号” นัมเบอร์วัน ที่ 1 แทนคำว่า 小便 xiǎobiàn เยี่ยว เป็นต้น

3. การเปรียบเทียบภาพสะท้อนความคิดความเชื่อ และค่านิยม จากถ้อยคำรึ้นหูในภาษาไทยและภาษาจีนกลางปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าถ้อยคำคำรึ้นหูที่มีที่มาจากค่านิยมของสังคมนั้น คำต้องห้ามบางคำซึ่งสังคมถือว่าเป็นคำที่พูดไม่ได้เพราะผิดมารยาทหรือไม่สมควรเป็นเหตุให้ต้องใช้ถ้อยคำรึ้นหูแทน โดยเมื่อเปรียบเทียบภาพสะท้อนความคิดและความเชื่อจากถ้อยคำรึ้นหูในภาษาไทยและภาษาจีนแล้วพบว่ามึลักษณะของความคิดและความเชื่อที่เหมือนกัน ดังนี้

3.1 การขจัดความกลัว เช่น เชื่อว่าคำบางคำพูดแล้วไม่ดี เป็นลางร้าย จึงต้องเลี่ยงใช้คำอื่นแทน เช่น “นอนหลับไปชั่ววินาที” แทนคำว่า ตาย และคำว่า 去世 qùshì ถึงแก่กรรม แทนคำว่า 死亡 sǐwáng ตาย เป็นต้น

3.2 ความเหมาะสม ผู้พูดเลือกใช้ถ้อยคำที่ตนคิดว่าเหมาะสม โดยคำนึงถึงโอกาส สถานที่ และใช้ภาษาตรงตามความนิยม สอดคล้องกับวัฒนธรรมของสังคม ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผู้พูดต้องคำนึงถึงความรู้สึกของผู้ฟังด้วย จึงต้องเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่รุนแรงหรือตรงเกินไป แต่จะเลือกใช้ถ้อยคำที่มีนัยปลอบประโลมแทน เช่น “เสีย” แทนคำว่า ตาย และ “卖Y” mài Y ชาย Y แทนคำว่า “卖淫” màiyín ชายตัว เป็นต้น

3.3 ความสุภาพการใช้ถ้อยคำที่สุภาพอ่อนน้อมและตกแต่งให้รื่นหูเป็นค่านิยมและเอกลักษณ์สำคัญประการหนึ่งของการใช้ภาษาไทย เพราะความสุภาพทำให้เกิดความราบรื่นในการสื่อสาร การใช้คำรื่นหูเพื่อความสุภาพในภาษาไทย ได้แก่ คำที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะเพศ การร่วมเพศ การขับถ่ายสิ่งปฏิกูลจากร่างกาย ซึ่งถือว่าเรื่องเหล่านี้ไม่ควรนำมากล่าวอย่างเปิดเผยถ้าจำเป็นต้องเลือกใช้ถ้อยคำรื่นหูแทน เช่น “เมคเลิฟ” “ร่วมเพศ” แทนคำว่า เย็ด และ “Kiss” จูบ แทนคำว่า “接吻” jiēwǔn จูบ เป็นต้น

3.4 ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจ ความศรัทธาทางศาสนา เช่น การจะเอ่ยถึงพระเจ้าจะต้องเลี่ยงไปใช้คำแทน เช่น “มัจจุราชมายเยือน” แทนคำว่า ตาย 去他那报道 qùtānàbàodào แทนคำว่า 死亡 sǐwáng ตาย เป็นต้น

3.5 ความเชื่อเกี่ยวกับอวัยวะในส่วนที่ปกปิดและเรื่องเพศ ถือเป็นสิ่งที่ไม่ควรนำมากล่าวหรือพูดอย่างเปิดเผย เช่น “องคชาติ” แทนคำว่า ควย “ทรวงอก” แทนคำว่า นม 下面 xiàmiàn ข้างล่าง แทนคำว่า 生殖器 shēngzhíqì ควย หี เป็นต้น

อภิปรายผล

ผู้วิจัยพบว่า มีข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับกลวิธีการสร้างถ้อยคำรีนหู ในภาษาจีนกลางปัจจุบัน คือ

1. รูปแบบและกลวิธีการสร้างถ้อยคำรีนหู โดยส่วนใหญ่จะมีรูปแบบและกลวิธีในการสร้าง 4 ประเภท คือ การดัดแปลงจากคำต้องห้าม (Distortion) ประเภทคำศัพท์ต่างประเทศ (Loan Word) ประเภทลดความหมายของคำ (Understatement) ประเภทอุปลักษณ์ (Metaphor) และถ้อยคำรีนหูอื่นๆ โดยถ้อยคำรีนหูจะมีความหมายครอบคลุมทั้งคำสุภาพ คำแสลง และคำศัพท์ที่มาจากภาษาต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแก้วใจ จันทรเจริฎ (2535) ที่กล่าวว่า ถ้อยคำรีนหูมีความสัมพันธ์กันกับวัจนลีลา และทำเนียบภาษา เช่น ในกรณีที่ผู้พูดมีความสนิทสนมเป็นกันเองกับผู้ฟัง ผู้พูดอาจเลือกใช้คำรีนหูประเภทอักษรรย่อหรือคำย่อและคำแสลง แต่หากผู้พูดพูดกับผู้ฟังอย่างเป็นทางการหรืออยู่ในสถานการณ์ที่เป็นทางการ ผู้พูดอาจใช้คำรีนหูที่มีความหมายเป็นกลางหรือคำรีนหูประเภทอุปลักษณ์

2. คำต้องห้ามบางคำ ไม่นิยมนำมาใช้ในการสนทนาหรือสถานการณ์ปกติเนื่องจากเป็นคำที่ไม่มีสุภาพ เป็นคำที่หยาบคายรุนแรงและไม่ควรนำมากล่าวถึง แต่คำเหล่านี้ได้ถูกนำไปใช้เป็นคำสบท คำด่า และคำสาบาน เช่น ไ้เห็น ไ้แม่ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการต้องการระบายอารมณ์หรือความกดดันภายในใจบางอย่างออกมา

3. จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าถ้อยคำรีนหูในแต่ละช่วงเวลาก็มีความแตกต่างกันไปตามสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าถ้อยคำรีนหูน่าจะมีพลวัตหรือความเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยมีเกิดขึ้น เปลี่ยนแปลง เลิกใช้และมีการคิดคำใหม่ขึ้นมาตลอดเวลาทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสภาพสังคมเป็นหลัก

4. ในการใช้ถ้อยคำรีนหูจะต้องคำนึงถึงความหมายและบริบทของการใช้ ทั้งนี้เนื่องจากความหมายของถ้อยคำรีนหูเป็นคำที่ยกระดับความหมายให้ดี

ขึ้นกว่าเดิม สุภาพขึ้นกว่าเดิม และทำให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในการใช้ ดังนั้นในการใช้ถ้อยคำรื่นหูควรระวังถึงความหมายและบริบทของการใช้จึงจะทำให้การสื่อสารและการใช้ถ้อยคำรื่นหูประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาถ้อยคำรื่นหูในบริบททางสังคมเพื่อดูว่าตัวแปรด้านสังคม เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา มีผลต่อการใช้ถ้อยคำรื่นหูหรือไม่อย่างไร
2. ควรมีการศึกษาถ้อยคำรื่นหูในภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาต่างประเทศ ภาษาถิ่น เพื่อทำความเข้าใจสภาพสังคม วัฒนธรรม แนวคิด ตลอดจนค่านิยม และโลกทัศน์ต่างๆ
3. ควรมีการศึกษาค่านิยมของสังคมตามแนววรรคศาสตร์จากข้อมูลทางภาษาอื่นๆ เช่น สุภาษิต นิทาน คำพังเพย สำนวน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- แก้วใจ จันทร์เจริญ. (2532). **คำรื่นหูในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์ศรี นิตยฤกษ์. (2526). **ความรู้เรื่องคติชนวิทยา**. กรุงเทพฯ: คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี.
- นิตยา กาญจนวรรณ. (2528). **พูดจาภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปราณี กุลละวณิชย์และคณะ. (2531). **การแปรของภาษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
ภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนัส หันนาคินทร์. (2528). **การสอนค่านิยม**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวลักษณ์ กระแสสินธุ์. (2521). **กลวิธีการทำภาษาให้สุภาพในภาษาไทย**.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

- รัชดา ธิยะใจ. (2535). คำรึนหุในภาษาไทย : การวิเคราะห์คำนิยม.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สงขลา: คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ลินจง จันทรวราทิตย์. (2542). วรรณคดีวิจารณ์. นครปฐม: ภาควิชาภาษาไทย
สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. (2550). ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Pantip.com. (2553). สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2553 - 30 มิถุนายน 2553 จาก
<http://pantip.com/forum/chalermkrung>.
- 庞兆勋. (2009). 汉语委婉语构成方式研究. 新疆师范大学硕士
学位论文.
- 张拱贵. (1996). 汉语委婉语词典. 北京语言文化大学出版社.
- 最新发布的短信. (2553). สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2553 - 30 มิถุนายน 2553
จาก <http://www.dxju.com/dxw/shownew.asp>.